

Ekonomika organizací

CVIČENÍ 2

Víte, co je to...

- Princip racionality
- Maximalizace produktivity
- Hodnotově vyjádřená maximalizace hospodárnosti
- Maximalizace rentability celkového kapitálu
- Maximalizace rentability vlastního kapitálu
- Minimalizace nákladů na cizí kapitál

Co s tím?

- Pan Novák chce s co nejméně penězi urazit co nejdelší cestu po Evropě.
- Pan Bílek chce co nejméně kroky uběhnout 1000 m.
- Speditér Linka chce aby jeho řidiči s co nejmenším množstvím nafty, najeli co nejvíce kilometrů.
- Střihačka Sládková má z 2000 m² sametu vystříhat co nejvíce šatů.
- Ředitel hotelu Sacher má z vkladu vlastního kapitálu ve výši 10 mil. Kč dosáhnout co nejvyšší zisk.

Co s tím?

- Student Beránek si chce na cestování vydělat 35 tis. Kč v co nejkratším čase.
- Podnikatel Babiš chce pro svůj podnik získat v bance co nejvyšší úvěr a hradit za něj hodlá co nejnižší úroky.
- Vedoucí baru Sladký má z 50 litrů piva v ceně 30 Kč/litr natočit 100 piv v ceně 15 Kč/ks.
- Děkan vysoké školy chce, aby jeho učitelé vyučovali co nejvíce studentů.

Příklad 2

3 číšníci obslouží a zkasírují v průměru za hodinu 20 zákazníků. Mzda číšníka (včetně 35% zdravotního a sociálního pojištění placeného zaměstnavatelem) činí 135 Kč/h. Průměrná útrata jednoho zákazníka je 100 Kč/h. Jak vysoká je produktivita (kvantitativní hospodárnost) a hodnotově vyjádřená hospodárnost obsluhy ve vztahu k zákazníkům (za hodinu)?

Definice

$$\text{Hospodárnost} = \frac{\text{výnos}}{\text{náklad}}$$

$$\text{Produktivita} = \frac{\text{vyrobené množství produktivity}}{\text{vynaložené množství výrobního faktoru}}$$

Příklad 3

5 úředníků vyřídí žádosti v průměru za hodinu 15 občanů. Mzda úředníka (včetně 35% zdravotního a sociálního pojištění placeného zaměstnavatelem) činí 202,50 Kč/h. Průměrná spokojenost jednoho občana odpovídá 150 Kč/h. Jak vysoká je produktivita (kvantitativní hospodárnost) a hodnotově vyjádřená hospodárnost úředníků ve vztahu k občanům (za hodinu)?

Kde je tady zádrhel?

- Co je hlavní problém příkladu?
- Jak to budete řešit?

Příklad 4

Společnost KOZAK INN a.s. provozuje hotel Kozák v Brně. Uveďte určující faktory tohoto podniku podle Gutenbergem zavedené terminologie a rozvedte je.

Příklad 5

Společnost Škoda auto, a.s. provozuje v Mladé Boleslavi automobilku. Společnost má základní kapitál 16 708 850 tis. Kč, jejím hlavním předmětem činnosti je především vývoj, výroba a prodej vozidel a jejich příslušenství, společnost má 29 141 zaměstnanců a roční obrat 221 967 mil. Kč.

Zařad'te tento podnik podle příslušných kritérií typologie podniků.

Nápověda:

- Hospodářské odvětví:
- Druh produkovaných výkonů:
- Druh produkce výkonů
- výrobní typ:
- organizační typ výroby:
- Převládající výrobní faktor:
- Velikost:
- Závislost na stanovišti:
- Pohyblivost:
- Právní forma:

Malé, střední a velké

Mikropodniky

- Mikropodniky jsou vymezeny jako podniky, které zaměstnávají **méně než 10 osob** a jejichž roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje **2 miliony EUR**.

Malé podniky

- Malým podnikem je podnik, která zaměstnává **méně než 50 osob** a jeho roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje **10 milionů EUR**.

Střední podniky

- Jedná se o podniky, které zaměstnávají **méně než 250 osob** a jejichž roční obrat nepřesahuje **50 milionů EUR** nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje **43 milionů EUR**.

Velké podniky

- Pokud nějaký podnik není dle výše uvedených parametrů ani mikropodnikem, ani malým a ani středním podnikem, patří mezi velké podniky.

Příklad 6

Společnost KOZAK INN a.s. provozuje hotel Kozák v Brně, společnost má základní kapitál 11 500 tis. Kč, jejím předmětem činnosti je především hostinská činnost a ubytovací služby, společnost má 30 zaměstnanců a roční obrat 100 mil. Kč.

Zařadte tento podnik podle příslušných kritérií typologie podniků.

Příklad 7

Masarykova univerzita provozuje
Ekonomicko-správní fakultu v Brně

Zařadte tuto organizaci podle příslušných
kritérií typologie organizací veřejného
sektoru.

Nápořád:

Dle zakladatele:

- založené veřejnou správou, tj. státní správou nebo samosprávou – veřejnoprávní organizace,
- založené soukromou fyzickou nebo právnickou osobou – soukromoprávní organizace,
- vznikla jako veřejnoprávní instituce (veřejná vysoká škola).

Nápořád:

Dle financování

- zcela z veřejných rozpočtů,
- zčásti z veřejných rozpočtů – na příspěvek mají legislativní nárok (příspěvkové organizace, vybraná občanská sdružení, politické strany, církve),
- z různých zdrojů (dary, sbírky, granty, sponzoring, vlastní činnost),
- především z výsledků realizace svého poslání.

Výroba

Organizační typy

- **Proudová výroba** – montážní pás
- **Díleňská výroba** – výroba zakázkového nábytku
- **Skupinová výroba** – kombinace pásové a díleňské
- **Výroba na stanovišti** – stavby, námořní lodě
- **Výrobní hnízdo** – racionalizace pásové výroby

Výroba

Výrobní typy

- **Kusová výroba** – Titanic, Sojuz, Mona Lisa
- **Opakovaná výroba**
 - Hromadná výroba - cigarety
 - Sériová výroba - automobily
 - Druhová výroba – konfekce
 - Výroba v šaržích – léky, potraviny

Typologie organizace

- Masarykova univerzita provozuje Ekonomicko-správní fakultu v Brně
- Zařadte tuto organizaci podle příslušných kritérií typologie organizací veřejného sektoru.

Řešení

- Charakter statků: smíšené (spotřeba nedělitelná, existuje vylučitelnost ze spot.)
 - Finanční toky: k institucím
 - Funkce: sociální (vzdělávací)
 - Podíl vlastnictví majetku: státní
 - Potřeby: individuální
-
- Podíl vlastnictví majetku jako státní je sporné, neboť se jedná o veřejnoprávní korporaci zřízenou ze zákona a ne z impulzu státu (majetek univerzity je univerzity a ne státu, univerzitu nespravuje ministerstvo, ale spravuje se sama). Na druhou stranu do ní tečou státní peníze z rozpočtu (z kapitoly ministerstva školství), takže při troše zjednodušení (a s ohledem na zmíněná kritéria) je kategorie státní správnému řešení zřejmě nejbližší.

Děkuji za pozornost